

## 4 ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οι εξοντωτικές αυξήσεις στις εισφορές του ΤΣΜΕΔΕ ψηφίστηκαν το καλοκαίρι του 2011 στο πλαίσιο του «Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής» θίγουν όλες τις κατηγορίες των μηχανικών, όμως, ειδικά για τους «νέους» (μετά το 1992) ασφαλισμένους με την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία – στην οποία συμπεριλαμβάνονται οι άνεργοι, οι υποαπασχολούμενοι και οι μισθωτοί με Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών – οι αυξήσεις είναι τεράστιες: ενδεικτικά μετά την πενταετία φτάνουν μαζί με την Ειδική Προσαύξηση τα 423,10€ το μήνα ή 2538,60€ το εξάμηνο και κλιμακώνονται μετά από τρία έτη σε 499,76€ το μήνα ή 2998,56€ το εξάμηνο (3η ασφαλιστική κατηγορία), μετά από επιπλέον τρία έτη σε 576,19€ το μήνα ή 3457,14€ το εξάμηνο (4η ασφαλιστική κατηγορία), κ.ο.κ. μέχρι την 14η ασφαλιστική κατηγορία!!! Αναλυτικότερα ο υπολογισμός των νέων εισφορών έχει ως εξής:

Αρχικά με την πρόφαση της ρύθμισης του τεράστιου θέματος της ανεργίας των αυτοαπασχολούμενων και των μισθωτών με Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών, ο νόμος 3986/2011 (Άρθρο 44.2) επιβάλλει σε όλους τους ασφαλισμένους (εργαζόμενους και άνεργους!) μια έκτακτη εισφορά ύψους 10€ το μήνα για ένα επίδομα ανεργίας που ΔΕΝ μας δίνουν.

Η μεγάλη αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών των «νέων» ασφαλισμένων προκύπτει από την υποχρεωτική μετάταξη των ασφαλισμένων σε ανώτερες ασφαλιστικές κατηγορίες ανά τριετία. Τις ασφαλιστικές κατηγορίες εισήγαγε ο νόμος 2084/1992 ή νόμος Σιούφα, στο πλαίσιο της εισαγωγής της ανταποδοτικής λογικής στο ασφαλιστικό σύστημα. Πλευρά αυτής της λογικής είναι ότι ο ασφαλισμένος μπορεί ή υποχρεούται να επιλέξει την ένταξή του σε μία από τις δεκατέσσερις ασφαλιστικές κατηγορίες που κλιμακώνονται επιβάλλοντας υψηλότερες εισφορές, με αντάλλαγμα καλύτερες παροχές. Σε ότι αφορά το ΤΣΜΕΔΕ, μέχρι την ψήφιση του Μεσοπρόθεσμου, η μετάταξη σε υψηλότερη ασφαλιστική κατηγορία ήταν προαιρετική.

Οι εισφορές κάθε ασφαλιστικής κατηγορίας υπολογίζονται από το άθροισμα των εισφορών που κατευθύνονται στους επιμέρους ασφαλιστικούς κλάδους (κυρίας σύνταξης, επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ, υγείας, ειδικής προσαύξησης, ανεργίας). Με εξαίρεση τα 10€ του καινούριου κλάδου ανεργίας, τα ποσά των εισφορών όλων των υπόλοιπων κλάδων υπολογίζονται ως ποσοστά επί ενός μηνιαίου ποσού, διαφορετικού για κάθε ασφαλιστική κατηγορία. Το σκεπτικό είναι ότι ενώ τα ταμεία ασφάλισης εξαρτημένης εργασίας υπολογίζουν τις εισφορές ως ποσοστό επί του μισθού, στα ταμεία που ασφαλίζουν αυτοαπασχολούμενους υπολογίζονται ποσοστά επί ενός καθορισμένου μηνιαίου ποσού που προκύπτει σύμφωνα με το Π.Δ.124/1993 από το Μέσο Μηνιαίο Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ του 1991 και θεωρητικά αναπροσαρμόζεται κάθε έτος κατά το ποσοστό που αυξάνονται οι συντάξεις των δημόσιων πολιτικών υπαλλήλων. Σήμερα για τις δεκατέσσερις ασφαλιστικές κατηγορίες του ΤΣΜΕΔΕ τα ποσά αυτά εκκινούν από 693,35€ το μήνα στην 1<sup>η</sup> ασφαλιστική κατηγορία και κλιμακώνονται μέχρι τα 2333,02€ το μήνα στην 14<sup>η</sup> ασφαλιστική κατηγορία.

Σύμφωνα με το Ν.3986/2011 (Μεσοπρόθεσμο) και οι δεκατέσσερις ασφαλιστικές κατηγορίες του Ν.2084/1992 καθίστανται υποχρεωτικές. Οι νεοεισερχόμενοι στο επάγγελμα εντάσσονται στην πρώτη ασφαλιστική κατηγορία και ανεβαίνουν ασφαλιστική κατηγορία κάθε τρία χρόνια. Σύμφωνα με την από 5/12/2011 εγκύκλιο Δρέττα «η προβλεπόμενη για τους κάτω πενταετίας ασφαλισμένους μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, εξακολουθεί να εφαρμόζεται, και συνεπώς τα πρόσωπα που έχουν υπαχθεί υποχρεωτικά στη 2η ασφαλιστική κατηγορία και έχουν λιγότερα από πέντε έτη ασφάλισης, καταβάλλουν μειωμένες

ασφαλιστικές εισφορές για το χρόνο που υπολείπεται μέχρι τη συμπλήρωση της πενταετίας». Συνεπώς σε ότι αφορά τους νεοεισερχόμενους στο επάγγελμα αλλά και όσους δεν έχουν συμπληρώσει την πενταετία, κατά τη διάρκεια του τέταρτου και του πέμπτου έτους ασφάλισης οι εισφορές υπολογίζονται με βάση το αυξημένο μηνιαίο ποσό της 2<sup>ης</sup> ασφαλιστικής κατηγορίας, επί του οποίου όμως εφαρμόζονται τα μειωμένα ποσοστά 10% και όχι 20% στον κλάδο κύριας ασφάλισης και 3% και όχι 6% στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης. Τα αυξημένα ποσοστά εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια του έκτου έτους ασφάλισης και από το έβδομο έτος ο νεοεισερχόμενος εντάσσεται κανονικά στην 3<sup>η</sup> ασφαλιστική κατηγορία.

Σε ότι αφορά τους ήδη ασφαλισμένους, αυτοί δεν εντάσσονται κατευθείαν στις αντίστοιχες ασφαλιστικές κατηγορίες (π.χ. όσοι έχουν οκτώ έτη ασφάλισης στην 3<sup>η</sup> ασφαλιστική κατηγορία, όσοι έχουν έντεκα έτη ασφάλισης στην 4<sup>η</sup> ασφαλιστική κατηγορία κ.λπ.) αλλά σταδιακά. Δηλαδή όλοι οι άνω της πενταετίας ασφαλισμένοι μετατάσσονται κατευθείαν στην δεύτερη ασφαλιστική κατηγορία και με το πέρας κάθε τριετίας ανεβαίνουν κατηγορία – σύμφωνα με τη διατύπωση του Ν.3986/2011 «κατά την πρώτη εφαρμογή της παρούσας, η μετάταξη των ασφαλισμένων γίνεται [...] στην αμέσως επόμενη ασφαλιστική κατηγορία, μη υπολογιζομένων τυχόν πλεοναζόντων ετών ασφάλισης σε κάθε ασφαλιστική κατηγορία» (Άρθρο 44.4.β) και σύμφωνα με την από 5/12/2011 εγκύκλιο Δρέρτα «στις περιπτώσεις που ο συνολικός χρόνος ασφάλισης στο Ε.Τ.Α.Α. κατά την 30/6/2011 υπερβαίνει τα τρία έτη ασφάλισης [...] οι ασφαλισμένοι θα υπαχθούν στη 2<sup>η</sup> ασφαλιστική κατηγορία και όχι σε εκείνη που αντιστοιχεί με βάση το συνολικό χρόνο ασφάλισή τους». Αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με την παραπάνω εγκύκλιο για την μετάταξη σε ανώτερες ασφαλιστικές κατηγορίες λαμβάνεται υπόψη όλος ο χρόνος ασφάλισης ανεξάρτητα από το αν ο ασφαλισμένος θεωρούνταν πάντα ελεύθερος επαγγελματίας ή είχε και διαστήματα αναγνωρισμένης απασχόλησης σαν μισθωτός.

Ξεχωριστό κεφάλαιο αποτελεί η «Ειδική Προσαύξηση». Σύμφωνα με το Ν.3518/2006 στην Ειδική Προσαύξηση υπάγονται υποχρεωτικά οι ασφαλισμένοι του ΤΣΜΕΔΕ «εφόσον έχουν συμπληρώσει δεκαετή ασφάλιση στον κλάδο κύριας σύνταξης και το 35<sup>ο</sup> έτος της ηλικίας τους» (Άρθρο 3.1.β) Το ποσοστό εισφοράς της Ειδικής Προσαύξησης καθορίστηκε στο 12% επί του ποσού της πρώτης ασφαλιστικής κατηγορίας για μία πενταετία από το 2006 και μετά (και ειδικά για τους κάτω της πενταετίας ασφαλισμένους που υπάγονται προαιρετικά στην Ειδική Προσαύξηση στο 70% του παραπάνω ποσού, δηλαδή στο 8,40% επί του ποσού της πρώτης ασφαλιστικής κατηγορίας). Το ζήτημα είναι ότι πλέον έχει ήδη κλείσει μία πενταετία από το έτος 2006 και σύμφωνα με τον Ν.3518/2006 (Άρθρο 4.2) «μετά τη λήξη της πενταετίας, με απόφαση του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, μετά από αναλογιστική μελέτη αναπροσαρμόζεται το πιο πάνω ποσό σταδιακά έως 20%». Τέτοια Υπουργική απόφαση δεν υπάρχει μέχρι σήμερα αλλά τυπικά δεν είναι απίθανο να υπάρξει στο άμεσο μέλλον.

Αυτό που κάνει τον υπολογισμό της εισφοράς που θα κληθεί ο καθένας μας να πληρώσει ιδιαίτερα περίπλοκη, είναι το γεγονός ότι μετάταξη σε ανώτερες ασφαλιστικές κατηγορίες αφορά και την Ειδική Προσαύξηση, όμως η ασφαλιστική κατηγορία επί της οποίας αυτή υπολογίζεται, δεν είναι η ασφαλιστική κατηγορία στην οποία υπάγεται ο ασφαλισμένος βάσει των ετών ασφάλισης στον κλάδο κύριας σύνταξης αλλά βάσει των ετών υπαγωγής στην Ειδική Προσαύξηση. Όπως ξεκαθαρίζει και η εγκύκλιος Κουτρουμάνη «ειδικά για την Ειδική Προσαύξηση του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. ως κριτήριο για την συμπλήρωση της τριετίας λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία υπαγωγής του ασφαλισμένου σε αυτή, και όχι η ημερομηνία υπαγωγής στην ασφάλιση του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.». Συνεπώς στον κλάδο της Ειδικής Προσαύξησης οι ασφαλιστικές κατηγορίες αλλάζουν ανεξάρτητα από τους άλλους κλάδους, άρα για να υπολογίσει κανείς τις εισφορές του, αθροίζει το ποσό που του αντιστοιχεί ανάλογα με την ασφαλιστική κατηγορία στην οποία εντάσσεται χωρίς την Ειδική Προσαύξηση και προσθέτει το ποσό της

Ειδικής Προσαύξησης με βάση την ενδεχομένως διαφορετική ασφαλιστική κατηγορία στην οποία εντάσσεται σε αυτή την περίπτωση.

Η πιο απλή περίπτωση είναι οι ασφαλισμένοι που ήδη την 1 Ιουλίου 2011 είχαν ξεπεράσει την πενταετία ασφάλισης στο ΤΣΜΕΔΕ και την τριετία υποχρεωτικής υπαγωγής στην Ειδική Προσαύξηση. Αυτοί μετατάσσονται άμεσα στην δεύτερη ασφαλιστική κατηγορία τόσο σε ότι αφορά την Ειδική Προσαύξηση όσο και τους υπόλοιπους κλάδους και ανεβαίνουν ασφαλιστική κατηγορία ανά τριετία για όλους τους κλάδους ταυτόχρονα. Διαφορετική περίπτωση είναι οι νεοεισερχόμενοι στο επάγγελμα, οι οποίοι δέκα χρόνια μετά την είσοδό τους στο επάγγελμα και όντας στην 4<sup>η</sup> ασφαλιστική κατηγορία, υπάγονται υποχρεωτικά στην Ειδική Προσαύξηση, η εισφορά της οποίας υπολογίζεται όμως με βάση την πρώτη ασφαλιστική κατηγορία. Φυσικά υπάρχουν και οι ενδιάμεσες περιπτώσεις.

Μέχρι σήμερα οι αντιδράσεις των σωματείων, των συλλογικοτήτων και των φορέων των μηχανικών(ΤΕΕ και σύλλογοι), έχουν παγώσει την εφαρμογή των παραπάνω αυξήσεων. Αξίζει να σημειωθεί ότι αν η αναστολή αυτή της εφαρμογής του νόμου αρθεί, οι αυξήσεις θα εφαρμοστούν αναδρομικά από το β' εξάμηνο του 2011, που ψηφίστηκε ο αντίστοιχος νόμος!

Είναι γεγονός ότι τα τελευταία 2 χρόνια, πολλοί μηχανικοί έχουν διακόψει τη συμμετοχή τους σε ΤΕΕ/ΤΣΜΕΔΕ για οικονομικούς λόγους, σε μια πρωτοφανή κίνηση στη σύγχρονη Ελληνική ιστορία. Είναι η πρώτη φορά που υπάρχει τέτοια αντιστροφή - δηλαδή μηχανικοί να φεύγουν με τέτοιο ρυθμό από τον ασφαλιστικό τους φορέα. Αυτό δημιουργεί προφανώς πρόσθετο βάρος και δυσκολίες, καθώς χειροτερεύει η αναλογία ασφαλισμένων/δικαιούχων κ.ο.κ.

Δεν γνωρίζουμε τα ακριβή νούμερα (πόσοι έχουν διαγραφεί από ΤΕΕ, ακούγονται ότι είναι 2-3.000, ενώ περί των 40.000 μηχανικών έχουν καθυστερούμενες οφειλές).